

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 4. märts 2022
(OR. fr)

6877/22

JAI 291
FREMP 52

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	NÕUKOGU JÄRELDUSED rassismi ja antisemitismi vastase võitluse kohta

Delegatsioonidele edastatakse lisas eespool nimetatud järelduste tekst, mille justiits- ja siseküsimuste nõukogu kiitis heaks 4. märtsil 2022.

NÕUKOGU JÄRELDUSED rassismi ja antisemitismi vastase võitluse kohta

Euroopa Liidu Nõukogu,

- a. **VÖTTES ARVESSE** Euroopa Liidu lepingut, eriti selle preambulit ning artiklit 2, artikli 3 lõiget 3 ja artiklit 6;
- b. **VÖTTES ARVESSE** Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikleid 10 ja 19;
- c. **VÖTTES ARVESSE** Euroopa Liidu põhiõiguste hartat, eriti selle artikleid 1, 2, 3, 5, 6, 7, 10, 20, 21, 22, 51 ja 52;
- d. **VÖTTES ARVESSE** 29. juuni 2000. aasta direktiivi 2000/43/EÜ, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtte sõltumata isikute rassilisest või etnilisest päritolust;
- e. **VÖTTES ARVESSE** nõukogu 28. novembri 2008. aasta raamotsust 2008/913/JSK teatud rassismi ja ksenofoobia vormide ja ilmingute vastu võitlemise kohta kriminaalõiguse vahenditega;
- f. **VÖTTES ARVESSE** direktiivi 2012/29/EL, millega kehtestatakse kuriteoohvrite õiguste ning neile pakutava toe ja kaitse miinimumnõuded ja milles sõnaselgelt nimetatakse vihakuritegude ohvreid;
- g. **VÖTTES ARVESSE** nõukogu 6. detsembri 2013. aasta järeldusi vihakuritegude vastase võitluse kohta Euroopa Liidus;
- h. **VÖTTES ARVESSE** nõukogu 6. detsembri 2018. aasta avaldust, mis käsitleb antisemitismi vastu võitlemist ja turvalisust puudutava ühise lähenemisviisi väljatöötamist, et paremini kaitsta juudi kogukondi ja institutsioone Euroopas, ning nõukogu 2. detsembri 2020. aasta avaldust, mis käsitleb antisemitismivastase võitluse integreerimist kõikidesse poliitikavaldkondadesse;
- i. **VÖTTES ARVESSE** ELi rassismivastast tegevuskava 2020–2025, mille komisjon esitas 18. septembril 2020;

- j. **VÖTTES ARVESSE** ELi strateegiat antisemitismi vastu võitlemiseks ja juudi eluviisi edendamiseks, mille komisjon esitas 5. oktoobril 2021;
- k. **VÖTTES ARVESSE** Euroopa Ülemkogu 21.–22. oktoobri 2021. aasta järeldusi, milles tervitatakse ELi strateegiat antisemitismi vastu võitlemiseks ja juudi eluviisi edendamiseks ja märgitakse, et 13. oktoobril 2021 toimunud Malmö rahvusvaheline foorum holokausti mälestamise ja antisemitismi vastase võitluse teemal on meeldetuletuseks, et antisemitismi, rassismi ja ksenofoobia igasuguste vormide vastu võitlemiseks tuleb teha kõik võimalik;
- l. **VÖTTES ARVESSE** komisjoni teatist „Kaasavam ja kaitsvam Euroopa: vaenukõne ja vaenukuritegude lisamine ELi kuritegude loetellu“, mis esitati 9. detsembril 2021;
- m. **TULETADES MEELDE**, et Euroopa Liit on õigusliit, mis rajaneb jagatud väärtustel, nagu inimväärikuse austamine, vabadus, võrdsus, demokraatia ja inimõiguste, kaasa arvatud vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamine, ja liikmesriigid on kohustunud tagama Euroopa Liidu põhiõiguste hartas ning inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonis sätestatud õigused ja vabadused kõigile oma jurisdiktsiooni alla kuuluvatele inimestele ning tagama, et inimõigused ja põhivabadused on universaalsed, jagamatud, üksteisest sõltuvad ja omavahel seotud;
- n. **ARVESTADES**, et Euroopa Liit edendab ühiskonda, kus valitsevad pluralism, mittediskrimineerimine, sallivus, õiglus, solidaarsus ja võrdsus, on liidu eesmärk oma poliitika ja meetmete määratlemisel ja rakendamisel võidelda igasuguse mis tahes alusel toimuva diskrimineerimisega, nagu on sätestatud põhiõiguste harta artiklis 21;
- o. **ARVESTADES**, et Euroopa Liidu põhiõiguste harta, mis on liidu institutsioonidele ja liikmesriikidele liidu õiguse rakendamisel siduv, kaitseb muu hulgas võrdsust, õigust väärikusele, õigust elule, õigust eraelu ja perekonnaelu austamisele, mõtte-, südametunnistuse- ja usuvabadust ning väljendusvabadust;
- p. **ARVESTADES**, et Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 sätestatud väärtused moodustavad Euroopa Liidu identiteedi, need on Euroopa Liidu Nõukogu jaoks olulised ning nende väärtuste täielik austamine ja tagamine on Euroopa Liidu institutsioonide ja organite ning liikmesriikide ülesanne;

- q. **TAUNIDES** rassistlike ja antisemiitlike intsidentide murettekitavat sagenemist Euroopa Liidu liikmesriikides, samuti rassistlike ja antisemiitlike vaenuritegude ja vaenukõne, holokausti eitamise ja moonutamise ning vandenõuteooriate ägenemist nii internetis kui ka väljaspool seda, eelkõige COVID-19 pandeemia kontekstis;
- r. **TAUNIDES** asjaolu, et rassism ja antisemitism võivad võtta ja on võtnud vägivaldse äärmusluse ja terrorismi vormi;
- s. **VÕTTES ARVESSE** Euroopa Nõukogu rassismi ja sallimatuse vastu võitlemise Euroopa komisjoni (ECRI) tööd, eelkõige 4. oktoobril 1996. aastal vastu võetud üldist poliitilist soovitus nr 1 rassismi, ksenofoobia, antisemitismi ja sallimatuse vastase võitluse kohta ning 25. juunil 2004 vastu võetud ja 1. juulil 2021 muudetud üldist poliitilist soovitus nr 9 antisemitismi ennetamise ja selle vastu võitlemise kohta;
- t. **VÕTTES ARVESSE** ÜRO 13. juuli 2021. aasta resolutsiooni aafriklaste ja Aafrika päritolu inimeste inimõiguste ja põhivabaduste edendamise ja kaitse kohta õiguskaitseametnike poolse liigse jõu kasutamise ja muude inimõiguste rikkumiste eest, tehes põhjalikke muudatusi rassilise õigluse ja võrdõiguslikkuse saavutamiseks, ning ÜRO 20. jaanuari 2022. aasta resolutsiooni holokausti eitamise kohta;
- u. **MÄRKIDES**, et kuigi internet ja sotsiaalmeedia pakuvad uusi võimalusi väljendusvabaduseks, saab neid kasutada ka rassistliku ja antisemiitliku sisu levitamiseks, võimaldades üksikisikute ja rühmade tagakiusamise uusi vorme ning füüsilisele ja psühholoogilisele vägivaldale õhutamist, pakkudes samas nende toimepanijatele anonüümsust ja seega karistamatuse tunnet;
- v. **TERVITADES** Euroopa Komisjoni ELi rassismivastases tegevuskavas esitatud algatusi, täpsemalt ELi rassismivastase tegevuskava (2020–2025) riiklikuks rakendamiseks liikmesriikide esindajatest koosneva alarühma loomist ning rassismivastaste kodanikuühiskonna organisatsioonide alalist ELi foorumit;
- w. **TERVITADES** Euroopa Komisjoni antisemitismi vastu võitlemise ja juudi eluviisi edendamise ELi strateegias esitatud algatusi, täpsemalt liikmesriikide, juudi kogukondade ja asjaomaste huvitatud sidusrühmade esindajaid koondava töörühma vormis alalise struktuuri loomist, mis käsitleb antisemitismi vastu võitlemise ja juudi eluviisi edendamise strateegia rakendamise viise, ning iga-aastase antisemitismi teemalise kodanikuühiskonna foorumi korraldamist;
- x. **TERVITADES** Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti tööd andmete kogumisel rassismi ja antisemitismi kohta ning eelkõige ameti iga-aastast ülevaadet Euroopa Liidus registreeritud antisemitismi ilmingutest ja ameti 28. novembril 2018 avaldatud aruannet „Being Black in the EU“ („Mustanahalisena ELis“);

- y. **ARVESTADES** seda, et olenemata nende nähtuste vaieldamatult eriomastest tunnustest, eitavad rassism ja antisemitism üksikisikute võrdõiguslikkust, need nähtused ohustavad võrdselt meie ühiskondi ja nõuavad mõlemad kindlakäelist poliitilist reageerimist, mis peaks võtma arvesse nii nende eripärasid kui ka sarnasusi;
- z. **PÜÜDES** tagada, et nõukogu võtab asjakohaseid ja korrapäraseid järelmeetmeid, võttes arvesse komisjoni järelevalvearuandeid ja liikmesriikide panust, nagu on ette nähtud Euroopa Liidu rassismivastases tegevuskavas ning antisemitismi vastu võitlemise ja juudi eluviisi edendamise ELi strateegias;

pidades silmas subsidiaarsuse põhimõtet, kutsub Euroopa Liidu Nõukogu liikmesriike üles:

1. **TÖÖTAMA VÄLJA** riiklikud tegevuskavad ja/või strateegiad, püüdes seda teha 2022. aasta lõpuks, nagu on ette nähtud Euroopa Komisjoni poolt 18. septembril 2020 vastu võetud ELi rassismivastases tegevuskavas ning Euroopa Komisjoni poolt 5. oktoobril 2021 vastu võetud ELi strateegias antisemitismivastase võitluse ja juudi eluviisi edendamise kohta;
2. **KINNITAMA JA VÕTMA KASUTUSELE** Holokausti Mälestamise Rahvusvahelise Ühenduse poolt vastu võetud antisemitismi ning holokausti eitamise ja moonutamise mõistete õiguslikult mittesiduvad määratlused kui kasuliku suunise hariduse ja koolituse eesmärgil, muu hulgas õiguskaitse- ja kohtuasutuste puhul;
3. **SUURENDAMA** oma elanikkonna **TEADLIKKUST** võitlemise kohta rassismi ja antisemitismi kõigi vormidega, täites kohustust mälestada rassistliku ja antisemiitliku vägivalda ja vaenukuritegude ohvreid, sealhulgas andma teadmisi rassismi ajalooliste ja kaasaegsete väljendusviiside, orjuse ning holokausti kohta ja selle kohta, kuidas antisemitism selleni viis;

sellega seoses tähistama asjakohaseid rassismi ja antisemitismiga seotud kuupäevi, nagu näiteks rahvusvaheline holokausti mälestuspäev, Euroopa romade holokausti mälestuspäev, rahvusvaheline rassilise diskrimineerimise vastane päev või rahvusvaheline orjapidamise keelustamise päev, edendama mälestuspaiku ning innustama algatusi, et mälestada selliste rassismi- ja antisemitismiaktide ohvreid;
4. **EDENDAMA**, sealhulgas rahaliselt, haridust, teadusuuringuid ja teadmisi juudi eluviisi, antisemitismi ja holokausti, samuti rassismi ja orjapidamise kohta;
5. **KAALUMA** komisjonis vaenukõne ja vaenukuritegude ning mittediskrimineerimise, võrdõiguslikkuse ja mitmekesisuse kõrgetasemelistes töörühmades ning koostöös Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametiga ühise metoodika **VÄLJATÖÖTAMIST** rassiliste ja antisemiitlike intsidentide kvantifitseerimiseks ja kvalifitseerimiseks ning nende võrdlemiseks nii ajas kui ka liikmesriikide vahel;

6. **TAGAMA**, et riiklikud rassismi ja antisemitismi vastase võitluse koordinaatorid või koordineerimismehhanismid, avalik-õiguslikud asutused ja institutsioonid, võrdõiguslikkust edendavad asutused ning asjaomased sidusrühmad, nagu sotsiaalpartnerid, asjaomased kodanikuühiskonna organisatsioonid ja rühmitused, teevad tihedat koostööd ennetusmeetmete väljatöötamisel ja selliste meetmete tõhususe hindamisel;
7. **LOOMA** Pariisi põhimõtetega kooskõlas olevad riiklikud inimõiguste kaitse asutused ja toetama tugevaid võrdõiguslikkust edendavaid asutusi, võtma vastu õigusraamistiku, mis võimaldab neil oma rolli sõltumatult täita, ning andma neile piisavad vahendid oma ülesannete tõhusaks täitmiseks;
8. **EDENDAMA** kooskõlas väljendusvabaduse õigusega kultuuri, mida iseloomustavad sallivus, kaasavus ja vastastikune austus internetis ja väljaspool seda, eelkõige edendades mõistmise kultuuri ning pärssides üksikisikute ja rühmade puhul stereotüüpse negatiivse kujutamise ning vandenõuteooriate kasutamist nende tegeliku või tajutud kuuluvuse tõttu etnilistesse või usulistesse rühmadesse;
9. **KUTSUMA** erinevaid meediakanaleid, eelkõige sotsiaalmeediat ning tehnoloogia- ja kommunikatsioonisektorit, **ÜLES** rakendama Euroopa tasandil kokku lepitud käitumisjuhendeid, milles on sätestatud nende võetud kohustus austada võrdsuse ja mittediskrimineerimise põhimõtteid ning õigust väljendus- ja teabevabadusele, ning kutsuma neid üles töötama välja ja rakendama lahendusi, mis võimaldavad neil kiiresti avastada ja hinnata internetis levivat muu hulgas rassistlikku ja antisemiitlikku laadi ebaseaduslikku vaenukõnet ning selle kõrvaldada;
10. **TUGEVDAMA** riiklike uurimisasutuste ja kohtute suutlikkust esitada kooskõlas väljendusvabadusega süüdistusi ebaseaduslike internetis toime pandud rassistlike ja antisemiitlike vaenukuritegude ja internetis esineva vaenukõne eest, kasutades muu hulgas selliseid meetmeid nagu riiklikud veebipõhised seirekeskused ja -platvormid, kus inimesed saavad vaenu õhutavast sisust teatada;
11. **SUURENDAMA OMA JÕUPINGUTUSI TAGAMAKS** rassismi- ja antisemitismiaktide sihiks olevatesse rühmadesse kuuluvate isikute, samuti usuinstitutsioonide, pühakodade ja religioossete koolide turvalisus, sealhulgas kultuuri- ja usuürituste ajal;
12. **MÕISTMA HUKKA** diskrimineerimise kõik vormid tegeliku või tajutava etnilise päritolu või usuliste veendumuste alusel; tagama õigusasutuste asjakohase reageerimise kooskõlas nõukogu 28. novembri 2008. aasta raamotsusega 2008/913/JSK teatud rassismi ja ksenofoobia vormide ja ilmingute vastu võitlemise kohta kriminaalõiguse vahenditega;

13. **LISAMA** õiguskaitse- ja kohtuasutustele nii riiklikul kui ka ELi tasandil antavasse esma- ja täiendkoolitusse vajaduse korral teema, milles käsitletakse võitlemist diskrimineerimisega tegeliku või tajutava etnilise päritolu, usuliste veendumuste või kultuurilise tausta alusel, ning töötama välja parimad tavad ohvrite tuvastamiseks ja toetamiseks, tuginedes vajadusel muu hulgas Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti ja CEPOLi tööle;
14. **JULGUSTAMA** kõigi rassistlike ja antisemiitlike intsidentide ohvreid ja tunnistajaid nendest intsidentidest teatama ja esitama kaebuse, kaasa arvatud digitaalsete vahendite abil, korraldades selle protsessi toetamiseks spetsiaalseid teavitus- ja teadlikkuse suurendamise kampaaniaid, ning pakkuma vajaduse korral abi, sealhulgas psühholoogilist, sotsiaalset ja materiaalist tuge, ning tagama selliste teadete uurimise;
15. **VÕTMA** kõik asjakohased meetmed, et tagada liikmesriikides kriminaliseeritud rassistlike ja antisemiitlike intsidentide ohvritele tekitatud kahju piisav hüvitamine;
16. **TOETAMA**, sealhulgas rahaliselt, kodanikuühiskonna algatusi, mis abistavad nende intsidentide ohvreid teatamis- ja hüvitamisprotsessi ajal;

Euroopa Liidu Nõukogu,

17. **TERVITADES** komisjoni algatusi ja eelkõige järgmist:
- 2015. aasta detsembris antisemitismi vastase võitluse koordinaatori ja 2021. aastal rassismivastase võitluse koordinaatori ametisse nimetamine;
 - vaenukõne ja vaenukuritegude vastu võitlemise ELi kõrgetasemelise tööühma loomine;
 - mittediskrimineerimise, võrdõiguslikkuse ja mitmekesisuse ELi kõrgetasemelise tööühma loomine;
 - ELi rassismivastase tegevuskava riikliku rakendamise allühma loomine;
 - antisemitismi vastu võitlemise ja juudi eluviisi edendamise ELi strateegia rakendamise tööühma loomine;
 - internetis leviva vaenukõne vastase võitluse Euroopa Liidu tegevusjuhend,

KUTSUB komisjoni ÜLES:

18. **SÄILITAMA** võitluse rassismi ja antisemitismi kõigi vormide vastu Euroopa Liidu prioriteedina ning toetama liikmesriike, et tagada selliste standardite väljatöötamine, mis pakuvad ulatuslikku kaitset rassismi ja antisemitismi vastu;
19. **TAGAMA**, et rassismivastase võitluse koordinaator, antisemitismivastase võitluse ja juudi eluviisi edendamise koordinaator saavad piisavad inim- ja finantsressursid oma ülesannete täielikuks täitmiseks, ning et sidusrühmadega peetakse korrapärast dialoogi;
20. **PAKKUMA** mitmeaastase finantsraamistiku vahendite piires rohkem rahastamisvõimalusi, et aidata riiklikel inimõiguste kaitse asutustel, võrdõiguslikkust edendavatel asutustel ning muudel avalik-õiguslikel asutustel ja institutsioonidel arendada eksperditeadmisi ELi põhiõiguste harta kohaldamise kohta riiklikul tasandil, kooskõlas strateegiaga põhiõiguste harta kohaldamise tugevdamiseks ELis;
21. **TOETAMA**, sealhulgas rahaliselt, kohalike ametiasutuste ja asjaomaste kodanikuühiskonna organisatsioonide suutlikkuse suurendamist rassismi ja antisemitismi vastases võitluses, eelkõige julgustades neid töötama välja projekte, mille eesmärk on suurendada sotsiaalset ühtekuuluvust, näiteks vahendamise, konfliktilahendamise ja religioonidevahelise dialoogi abil;
22. **ANDMA** ajakohastatud teavet ELi rassismivastase tegevuskava ning antisemitismi vastu võitlemise ja juudi eluviisi edendamise strateegia rakendamisel tehtud edusammudest ning nendega seotud riiklikest algatustest, avaldades analüüse ja tulemusi sisaldavad vahearuanded.
